

คำอธิบายลักษณะคดี ออกตามความใน ข้อ ๕
ของคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๑๘๒/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๖

ลักษณะคดีดังต่อไปนี้ เป็นการกำหนดรูปแบบการกระทำผิดอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ที่กระทำผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกง กรรโชก หรือรีดเอาทรัพย์สิน หรือโดยประการที่น่าจะทำให้ทำให้บุคคลอื่นเสียหาย เพื่อให้เป็นไปตามพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ.๒๕๖๖ และคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๑๘๒/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๖ และใช้ในการมอบหมาย พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ รวมถึงให้มีอำนาจสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับความผิดตามลักษณะดังกล่าวของ หน่วยงานในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังนี้

๑. คดีหลอกลวงซื้อขายสินค้าหรือบริการ ที่ไม่มีลักษณะเป็นขบวนการ หมายความว่า คดีที่กระทำผิดโดยทุจริตหลอกลวงมาแต่ต้น ด้วยการประกาศ หรือโฆษณาขายสินค้าหรือบริการผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เชิญชวนให้ผู้เสียหายเข้าซื้อสินค้าหรือใช้บริการ เมื่อผู้เสียหายชำระเงินแล้ว ปรากฏว่าไม่ได้รับสินค้าหรือบริการนั้น หรือส่งสินค้าหรือบริการให้ในลักษณะที่มีเจตนาฉ้อโกง หรือส่งสินค้าให้ไม่ตรงตามโฆษณา ทั้งในด้านแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพ หรือปริมาณแห่งสินค้า หรือผลิตภัณฑ์นั้นอันเป็นเท็จ และรวมถึง การหลอกให้ผู้ขายสินค้าในระบบออนไลน์ส่งสินค้าให้ โดยมีเจตนาตั้งแต่ต้นที่จะไม่ชำระค่าสินค้านั้น

๒. คดีหลอกลวงเป็นบุคคลอื่นเพื่อยืมเงิน หมายความว่า คดีที่กระทำผิดโดยนำภาพบุคคลอื่น มาใช้สร้างบัญชีในสื่อสังคมออนไลน์ปลอม หรือเข้าถึงบัญชีสื่อสังคมออนไลน์ของบุคคลอื่น เพื่อสวมรอย หรือแสดงตนให้ผู้เสียหายหลงเชื่อว่าเป็นเจ้าของบัญชีสื่อสังคมออนไลน์ที่ถูกอ้างนั้นจริง แล้วได้ขอยืมเงิน หรือให้โอนเงินให้โดยอ้างเหตุต่างๆ เช่น คนร้ายสร้างลิงก์ปลอมหลอกล่อหารหัสล็อกอินแอปพลิเคชันไลน์ของผู้อื่น แล้วนำไลน์ของผู้นั้น ส่งข้อความขอยืมเงินจากผู้เสียหายที่เป็นเพื่อนในไลน์ของบุคคลนั้น เป็นต้น

๓. คดีหลอกลวงให้รักแล้วโอนเงิน (Romance Scam) หมายความว่า คดีที่กระทำผิดโดยปลอมโพรไฟล์เป็นบุคคลอื่น สุ่มเข้ามาพูดคุยติดสนทนากับผู้เสียหายในระบบออนไลน์ เพื่อให้เกิดความรัก น่าสนใจ หรือน่าเชื่อถือ จากนั้นคนร้ายจะสร้างเรื่องราวหลอกให้ผู้เสียหายหลงเชื่อแล้วโอนเงินให้ เช่น ปลอมโพรไฟล์ เป็นทหารอเมริกันตกมาทางเฟซบุ๊ก หรือเว็บไซต์หาคู่ พูดคุยกับผู้เสียหายจนเกิดความรัก แล้วหลอกว่าจะส่งของมีค่ามาให้ผู้เสียหาย โดยมีผู้ร่วมขบวนการอ้างตัวเป็นเจ้าหน้าที่กรมศุลกากร หรือบริษัทขนส่ง แจ้งผู้เสียหาย ให้โอนเงินไปชำระภาษี หรืออ้างว่าเจ็บป่วยต้องใช้เงิน ให้โอนเงินไปช่วยเหลือ หรือจำเป็นต้องใช้เงินจ้าง ทนายความฟ้องแบ่งมรดก เป็นต้น

๔. คดีหลอกลวงให้โอนเงินเพื่อรับรางวัล หรือวัตถุประสงค่อื่นๆ หมายความว่า คดีที่กระทำผิด โดยการสร้างเว็บไซต์ปลอมในสื่อสังคมออนไลน์ หรือสุ่มส่งข้อความอันเป็นเท็จให้ผู้เสียหายทางโทรศัพท์ หรือวิธีการอื่นๆ แล้วทำให้ผู้เสียหายหลงเชื่อว่าเป็นผู้โชคดีได้รับรางวัล หรือสิทธิประโยชน์ต่างๆ แต่ต้องชำระค่าใช้จ่ายเป็นค่าสมาชิก ค่าธรรมเนียม หรือภาษี หรือค่าใช้จ่ายอื่นๆ ก่อน เมื่อผู้เสียหายโอนเงินไปแล้ว ปรากฏว่าไม่ได้รับรางวัลนั้น และรวมถึงการฉ้อโกง กรรโชก หรือรีดเอาทรัพย์สิน ผ่านระบบคอมพิวเตอร์ ในรูปแบบอื่นๆ เช่น การให้โอนเงินทำบุญ โดยไม่ได้นำไปทำบุญจริง หรือคนร้ายมีข้อมูลลับผู้เสียหาย หรือติดต่อภาพผู้เสียหาย แล้วข่มขู่ให้จ่ายเงิน ไม่เช่นนั้นจะนำไปเผยแพร่ในเพจเฟซบุ๊กที่เปิดแบบสาธารณะ เป็นต้น

/๕. คดีหลอกลวงให้กู้เงิน ...

๕. คดีหลอกลวงให้กู้เงิน หมายความว่า คดีที่กระทำความผิดโดยสุ่มส่งข้อความ ประกาศหรือโฆษณา ในสื่อสังคมออนไลน์เชิญชวนให้ประชาชนกู้ยืมเงิน เมื่อผู้เสียหายหลงเชื่อเข้าทำรายการขอกู้ยืมเงิน คนร้าย จะอ้างว่าเงินกู้ได้รับการอนุมัติแล้ว แต่ต้องมีเงินค้ำประกันหรือเงินที่แสดงว่าสามารถผ่อนชำระได้ จากนั้นก็จะ อ้างเหตุว่าข้อมูลผิด ไม่บันทึกเหตุผลในการโอน ต้องแก้ไขสัญญา เครดิตไม่พอ บัญชีถูกล็อก เพื่อให้ผู้เสียหาย จ่ายเงินเพิ่มแต่ละขั้นตอน สุดท้ายผู้เสียหายไม่ได้ทั้งเงินกู้และเงินที่โอนไปให้คนร้าย รวมถึงการให้กู้ยืมเงินจริง ผ่านระบบออนไลน์ แต่หักดอกเบี้ยไว้เกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด และมีการทวงหนี้ในลักษณะที่เข้าข่าย กรรโชก หรือรีดเอาทรัพย์สินจากผู้กู้ เช่น ผู้เสียหายได้รับข้อความสั้น (SMS) ทางโทรศัพท์ “ได้รับสิทธิกู้เงินจำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท ...ลิงก์ย่อ...” เมื่อกดลิงก์ย่อไปคุยในไลน์จะอ้างเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายสินเชื่อ ส่งลิงก์เว็บไซต์กู้เงินมา ให้กรอกข้อมูล แล้วคนร้ายจะติดต่อกลับมาอ้างว่าได้รับการอนุมัติเงินแล้ว แต่ต้องโอนเงินค้ำประกันมาก่อน ร้อยละ ๑๐ จากนั้นก็จะหลอกให้โอนเงินเพิ่ม เป็นต้น

๖. คดีหลอกลวงให้โอนเงินเพื่อทำงานหารายได้พิเศษ หมายความว่า คดีที่มีการประกาศ หรือโฆษณาในสื่อสังคมออนไลน์ สุ่มส่งข้อความชักชวนให้ผู้เสียหายทำงานพิเศษ หรือทำกิจกรรมใดๆ ในระบบ ออนไลน์เพื่อสร้างรายได้ หรือค่าตอบแทน แต่ผู้เสียหายต้องซื้อแพ็คเกจเพื่อค้ำประกันทำงาน หรือค่าใช้จ่าย อื่นก่อน เมื่อผู้เสียหายซื้อแพ็คเกจทำงานหรือทำกิจกรรมแล้ว ครั้งแรกๆ อาจได้ผลตอบแทนจริง แต่เมื่อจ่ายเงิน สูงขึ้นเพื่อรับผลตอบแทนที่สูงขึ้น ก็จะไม่ได้รับค่าตอบแทนและเงินทุนคืน เช่น คนร้ายได้ส่งข้อความชักชวน ทำงานหารายได้พิเศษหลังเลิกงานประจำในสื่อสังคมออนไลน์ โดยให้ทำงานเพียงกดไลค์ (Like) หรือแชร์ (Share) หรือเพิ่มยอดผู้ชม (View) ในเว็บไซต์ขายสินค้า ก็จะมีรายได้ต่อวันตามจำนวนเงินที่ซื้อแพ็คเกจทำงาน หรือทำสต็อกสินค้าคงคลัง โดยให้ผลตอบแทนร้อยละ ๒๐ แต่ต้องลงทุนซื้อสินค้า ๘ ขั้นตอน ซึ่งต้องจ่ายเงิน เพิ่มเข้าไป ๘ ครั้ง แล้วถอนเงินคืนไม่ได้ เป็นต้น

๗. คดีข่มขู่ทางโทรศัพท์ให้เกิดความกลัวแล้วหลอกให้โอนเงิน (Call Center) หมายความว่า คดีที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ โทรศัพท์ หรือโทรผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (Voice over Internet Protocol หรือ VoIP) สุ่มติดต่อไปยังผู้เสียหาย สร้างเรื่องหลอกลวง อ้างเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ ข่มขู่ผู้เสียหายให้เกิดความกลัว เกี่ยวกับการกระทำความผิดต่างๆ และเพื่อเป็นการช่วยเหลือไม่ให้ถูกดำเนินคดี ให้โอนเงินไปทำการตรวจสอบแทน เช่น อ้างเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ จับกุมคนร้ายเกี่ยวกับยาเสพติดได้ แล้วมีการขจัดทอว่าผู้เสียหายเป็นผู้รับโอนเงิน จากผู้ค้ายาเสพติด และขอตรวจสอบทางการเงินโดยให้โอนเงินไปตรวจสอบ เป็นต้น

๘. คดีที่กระทำความผิดต่อระบบหรือข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยผิดกฎหมาย (Hacking) เพื่อให้ได้ไป ซึ่งทรัพย์สิน หมายความว่า คดีที่มีการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ล้วงรหัสผ่านบัญชีของผู้อื่นแล้วนำไปเปิดเผย การเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ การส่งสแปมเมล (Spam mail) แก๊งค์ ดัดแปลง ก่อวิน หรือจำหน่ายเผยแพร่ ชุดคำสั่ง ระบบหรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ และทำให้เกิดความเสียหายอย่างหนึ่งอย่างใด อันมีลักษณะเป็นการฉ้อโกง กรรโชก หรือรีดเอาทรัพย์สิน หรือทำให้ผู้หนึ่งผู้ใดเสียหายเกี่ยวกับทรัพย์สิน เช่น การเข้าถึงข้อมูล e-mail บริษัท แล้วส่งไปหลอกลบบุคคลอื่นให้โอนเงินไปชำระค่าสินค้าไปยังบัญชีคนร้าย เป็นต้น

๙. คดีที่มีการเข้ารหัสข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบเพื่อกรรโชก หรือรีดเอาทรัพย์สิน (Ransomware) หมายความว่า คดีที่มีการส่งซอฟต์แวร์ที่เป็นอันตราย หรือมัลแวร์ (Malware) เข้ามาใน เครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้เสียหาย ซึ่งอาจส่งมาทาง e-mail, ลิงก์ URL ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ

/หรือติดตั้ง...

หรือติดตั้งมากับอุปกรณ์เก็บข้อมูลแบบพกพา (Flash Drive) โดยซอฟต์แวร์ที่เป็นอันตรายนั้นจะทำการคัดลอกข้อมูลจากเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้เสียหาย และเข้ารหัส หรือปิดกั้นไฟล์ข้อมูลเอกสาร รูปภาพ วิดีโอ ทำให้ผู้เสียหายไม่สามารถเปิดไฟล์ใดๆ ได้ นอกจากต้องจ่ายค่าไถ่ให้คนร้ายเพื่อจะได้คีย์ (Key) หรือซอฟต์แวร์ในการปลดล็อก

๑๐. คดีหลอกลวงให้ติดตั้งโปรแกรมควบคุมระบบในเครื่องโทรศัพท์ เพื่อให้ได้ไปซึ่งทรัพย์สิน หมายความว่า คดีที่คนร้ายสุมโทรศัพท์มาอ้างเป็นเจ้าหน้าที่รัฐข่มขู่ให้เกิดความกลัวว่าเกี่ยวข้องกับการกระทำผิด หลอกลวงว่าเป็นเจ้าหน้าที่รัฐจะช่วยเหลือนานาชาติ ด้านการจดทะเบียนพาณิชย์ หรืออ้างเป็นเจ้าหน้าที่บริษัทเอกชนจะให้สิทธิประโยชน์ต่างๆ หรือสร้างข้อมูลเท็จในระบบคอมพิวเตอร์ แล้วหลอกลวงให้ผู้เสียหายดาวน์โหลดลิงก์ติดตั้ง และยินยอมให้มีการควบคุมระบบในเครื่องโทรศัพท์จากทางไกล เพื่อติดตามการทำงาน หรือเข้าดำเนินการต่างๆ ในเครื่องแทนผู้เสียหาย หรือเอาข้อมูลจากเครื่องของผู้เสียหายไปใช้โดยมิชอบ ที่มีลักษณะเป็นการฉ้อโกง กรรโชก หรือรีดเอาทรัพย์สิน หรือทำให้บุคคลอื่นเสียหายเกี่ยวกับทรัพย์สิน เช่น หลอกลวงว่าเป็นเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร ข่มขู่ผู้เสียหายว่าไม่ชำระภาษี เพื่อตรวจสอบหรือคืนภาษี ให้ผู้เสียหายดาวน์โหลดแอปพลิเคชันกรมสรรพากรปลอมที่ส่งให้ทางไลน์ ให้ใส่ข้อมูลส่วนตัวและรหัสผ่าน กดยินยอมให้เข้าควบคุมเครื่อง แล้วคนร้ายทำการถอนเงินจากบัญชีเงินฝากที่ผูกไว้กับแอปพลิเคชันธนาคารในเครื่องไป เป็นต้น

๑๑. คดีหลอกลวงเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล หมายความว่า คดีที่หลอกลวงให้โอนสินทรัพย์ดิจิทัลในระบบเทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain) ทั้งในและนอกศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล ที่ผู้เสียหายมีอยู่ก่อนแล้ว หรือถูกหลอกลวงให้ซื้อมาเก็บไว้ในกระเป๋าสตางค์เงินดิจิทัล (Crypto wallet) ของตนเอง โอนไปยังกระเป๋าสตางค์เงินดิจิทัลของคนร้ายทั้งในและนอกศูนย์ซื้อขาย หรือในระบบ Peer to peer ในตลาดอื่นๆ เช่น คนร้ายปลอมโพสไฟล์เป็นบุคคลอื่นที่มีความน่าเชื่อถือส่งข้อความมาพูดคุยกับผู้เสียหายทางสื่อออนไลน์จนเกิดความเชื่อใจ หรือความรัก แล้วชักชวนให้ไปลงทุนในตลาดซื้อขายเหรียญสกุลเงินดิจิทัลในต่างประเทศ โดยให้ซื้อเหรียญสกุลเงินดิจิทัลจาก Bitkub แล้วโอนไปลงทุนในเว็บเทรดที่คนร้ายได้สร้างปลอมขึ้นมา เป็นต้น

๑๒. คดีหลอกลวงให้ลงทุนผ่านระบบคอมพิวเตอร์ หมายความว่า คดีที่มีการชักชวนให้ลงทุนในลักษณะธุรกิจเครือข่ายหรือชักชวนเป็นรายบุคคลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในรูปแบบต่างๆ หรือปลอมโพสไฟล์เป็นบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือส่งข้อความมาพูดคุยกับผู้เสียหายจนเกิดความเชื่อใจ หรือเกิดความรัก หรือจากบุคคลที่ลงทุนอยู่ก่อนแล้ว ได้ชักชวนให้ผู้เสียหายลงทุนในรูปแบบต่างๆ ในเว็บไซต์ หรือแอปพลิเคชัน หรือแพลตฟอร์มอื่น โดยอ้างว่าจะได้รับผลตอบแทนในอัตราสูง แต่ความจริงไม่มีธุรกิจหรือกิจการที่ให้ผลตอบแทนเช่นนั้นจริง และผู้เสียหายไม่ได้รับผลตอบแทนและเงินทุนคืน เช่น คนร้ายส่งข้อความมาหลอกลวงว่าเป็นเจ้าหน้าที่การตลาดบริษัท หลอกลวงให้ผู้เสียหายติดตั้งแอปพลิเคชันบริษัท แล้วให้โอนเงินไปลงทุนหรือปลอมโพสไฟล์เป็นหุ้นส่วนธุรกิจ ชักชวนพูดคุยทางออนไลน์จนเกิดความรัก แล้วชวนให้ลงทุนกับเว็บเทรดปลอม เป็นต้น

๑๓. คดีหลอกลวงซื้อขายสินค้าหรือบริการ ที่มีลักษณะเป็นขบวนการ หมายความว่า คดีที่มีลักษณะการกระทำผิดตามลักษณะหลอกลวงขายสินค้าหรือบริการ และพบความเชื่อมโยงของคนร้ายในลักษณะที่เป็นขบวนการ หรือมีผู้เสียหายเป็นจำนวนมากหลายพื้นที่ตั้งแต่ ๑๐ รายขึ้นไป

/๑๔. คดีหลอกลวงให้ลงทุน...

๑๔. คดีหลอกลวงให้ลงทุนที่เป็นความผิดตามพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ.๒๕๖๗ หมายความว่า คดีที่กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน โดยมีการชักชวนให้ลงทุนในลักษณะธุรกิจเครือข่ายหรือชักชวนเป็นรายบุคคล ด้วยการโฆษณาหรือประกาศให้ปรากฏต่อประชาชนทั่วไป หรือปรากฏแก่บุคคลตั้งแต่ ๑๐ คนขึ้นไป ให้เข้าร่วมลงทุน และผลตอบแทนสูงกว่าดอกเบี้ยที่สถาบันการเงินจะจ่ายให้ได้ตามกฎหมาย โดยการกระทำความผิดดังกล่าวได้ใช้ระบบคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือ หรือช่องทางในการกระทำความผิด เช่น คนร้ายเปิดเพจเฟซบุ๊กชักชวนให้ลงทุนทำฟาร์มเห็ด ให้ผลตอบแทนร้อยละ ๒๐ ต่อเดือน แล้วปิดเว็บไซต์หลบหนีไป เป็นต้น

ลักษณะคดีดังกล่าวนี้ให้รวมถึงกรณีการชักชวนประชาชนร่วมลงทุนในแชร์ออนไลน์ หรือออมเงิน หรือออมทองในระบบออนไลน์ ที่มีเจตนาหลอกลวงประชาชนให้เข้าเป็นสมาชิก เพื่อที่จะได้รับผลประโยชน์จากดอกเบี้ยในอัตราสูงกว่าสถาบันการเงินจะพึงให้ได้ หรือเปิดวงแชร์ออนไลน์ที่ไม่มีการให้สมาชิกวงแชร์หมุนเวียนกันรับทุนกองกลางในแต่ละงวด แต่ให้ผลตอบแทนตามที่วงแชร์กำหนดไว้ เช่น การเปิดวงแชร์ ๑๐ วง หลอกผู้เสียหายกว่า ๑๐ คน ลงเงินเพื่อรอรับดอกเบี้ยร้อยละ ๕๐ ของเงินต้น เมื่อถึงงวดที่ได้ทั่ววงแชร์ปิดเพจหนีไป หรือเปิดแชร์ออมเงิน ให้ผลตอบแทนสมาชิกร้อยละ ๒๐ แล้วปิดเพจหลบหนีไป เป็นต้น

๑๕. คดีอาชญากรรมทางเทคโนโลยีลักษณะอื่น นอกเหนือจาก ๑-๑๔ หมายความว่า คดีที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีตามความหมายของพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ.๒๕๖๖ แต่ไม่ได้กำหนดเป็นลักษณะคดีตามข้อ ๑-๑๔ ไว้

พลตำรวจโท

(วรวัฒน์ วัฒนานครบัญชา)

ผู้บัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี/
ผู้บริหารการรับแจ้งระดับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ